આત્મહત્યાનું પ્રમાણ ચિંતાજનક હદે વધી રહ્યું છે

વર્લ્ડ હેલ્થ ઓર્ગેનાઈઝેશન અનુસાર દર વર્ષે વિશ્વભરમાં ૭,૨૦,૦૦૦ આત્મહત્યા થાય છે. દર ૪૦ સેકન્ડે વિશ્વમાં ક્યાંકને ક્યાંક એક આત્મહત્યા થાય છે અને તેના કરતાં વધુ સંખ્યામાં આત્મહત્યાના પ્રયાસો કરવામાં આવે છે. ૨૦૧૪ના વર્લ્ડ હેલ્થ ઓર્ગેનાઈઝેશન (WHO)ના રિપોર્ટ 'પ્રિવેન્ટિંગ સુસાઈડઃ અ ગ્લોબલ ઈમ્પેરેટિવ' અનુસાર ઉચ્ચ આવક ધરાવતા દેશોમાં ૯૦ ટકા આત્મહત્યાઓમાં માનસિક વિકાર કારણરૂપ હોય છે. માનસિક બીમારીને કારણે આત્મહત્યાનો વૈશ્વિક ટ્રેન્ડ ભારતમાં પણ જોવા

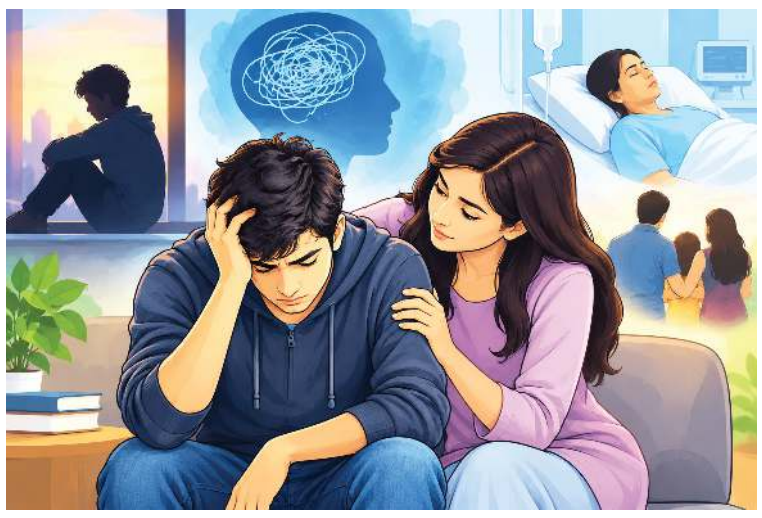

મળી રહ્યો છે. નેશનલ ક્રાઈમ રેકોર્ડ્સ બ્યુરો (NCRB)ના ડેટા અનુસાર ૨૦૧૫થી ૨૦૨૪ દરમિયાન ભારતમાં ૨,૬૮,૦૦૦થી વધુ લોકોએ બીમારીને કારણે આત્મહત્યા કરી હતી. આમાંથી ૧,૧૮,૮૯૬ કેસ માનસિક બીમારી સાથે સંબંધિત હતા. ૨૦૨૪માં દરરોજ ૩૯ લોકોએ માનસિક બીમારીને કારણે આત્મહત્યા કરી હતી. છેલ્લાં ૧૦ વર્ષમાં કુલ આત્મહત્યામાં ૨૮ ટકાનો વધારો થયો છે, જ્યારે બીમારીને કારણે આત્મહત્યામાં ૪૫ ટકાનો વધારો થયો છે. ડેટા દર્શાવે છે કે છેલ્લાં ૧૦ વર્ષમાં માનસિક બીમારીને કારણે આત્મહત્યામાં ૭૦ ટકાનો વધારો થયો છે.

યુવાનોમાં માનસિક બીમારીને કારણે આત્મહત્યાનું વલણ સૌથી વધુ છે. ફક્ત ૨૦૨૪માં ૧૮-૨૯ વર્ષની વયજૂથના ૪,૨૫૮ લોકોએ અને ૩૦-૪૫ વર્ષની વયજૂથના ૪,૩૭૫ લોકોએ માનસિક બીમારીને કારણે આત્મહત્યા કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો. ૪૫-૬૦ વર્ષની વયજૂથમાં આવા લોકોની સંખ્યા ૩,૦૦૮ હતી અને ૬૦ વર્ષથી વધુ ઉંમરના જૂથમાં ૧,૮૨૦ લોકોએ માનસિક બીમારીને કારણે આત્મહત્યા કરી હતી. ૧૮ વર્ષથી ઓછી વયજૂથમાં આવા ૮૪૪ લોકો હતા, જેમાં સૌથી વધુ સંખ્યા છોકરીઓની હતી. અન્ય તમામ વયજૂથોમાં પુરુષો માટે આ આંકડો વધુ છે. જે લોકો આત્મહત્યા કરે છે અથવા આત્મહત્યાનો પ્રયાસ કરે છે તેમને બહુવિધ માનસિક બીમારીઓ હોઈ શકે છે. આત્મહત્યા સાથે સંકળાયેલા સૌથી સામાન્ય વિકારો ડિપ્રેશન અને દારૂના ઉપયોગની સમસ્યાઓ છે. રિપોર્ટ મુજબ, બહુવિધ માનસિક બીમારીઓ હોવાને કારણે આત્મહત્યાનું જોખમ વધે છે. એક કરતાં વધુ માનસિક વિકૃતિઓ ધરાવતા લોકોમાં નોંધપાત્ર રીતે વધુ જોખમ હોય છે. WHO અનુસાર, જ્યારે વ્યક્તિ નાણાકીય સમસ્યાઓ, સંબંધોના સંઘર્ષો, લાંબા સમયથી ચાલતી પીડા અને બીમારીનો સામનો કરવામાં અસમર્થ હોય છે ત્યારે કટોકટીની ક્ષણો દરમિયાન ઘણી આત્મહત્યાઓ અચાનક થાય છે.

ભારતના આંકડા માનસિક બીમારીઓ પછી અન્ય ક્રોનિક બીમારીઓને કારણે

ભારતમાં આત્મહત્યાના મૃત્યુ દુઃખદ રીતે સામાન્ય છે, ખેડૂતોની આત્મહત્યા હેડલાઇન્સ બનાવે છે, પરંતુ ખેતી સંબંધિત મુશ્કેલીઓ કરતાં બીમારી વધુ આપઘાત મૃત્યુ માટે જવાબદાર છે

આત્મહત્યાના વધતા જતા પ્રમાણ પર પણ પ્રકાશ પાડે છે. ૨૦૨૪માં ૧૪,૦૭૫ લોકો ક્રોનિક બીમારીઓને કારણે આપઘાત કરીને મૃત્યુ પામ્યા હતા. ૬૦ વર્ષથી વધુ ઉંમરના લોકોમાં આ બીમારીઓને કારણે આત્મહત્યા સૌથી વધુ છે. આ વયજૂથના ૩,૮૪૬ લોકો અને ૪૫-૬૦ વયજૂથના ૩,૬૭૨ લોકો ક્રોનિક બીમારીઓને કારણે આપઘાત કરીને મૃત્યુ પામ્યા હતા. ૨૦૧૫માં ૧૧,૧૩૪ લોકો અન્ય ક્રોનિક બીમારીઓને કારણે મૃત્યુ પામ્યા હતા. બીજા શબ્દોમાં કહીએ

ટાઈમ લાઈન
સંજય વોરા

તો, છેલ્લાં ૧૦ વર્ષમાં આ બીમારીઓને કારણે આત્મહત્યામાં આશરે ૨૬ ટકાનો વધારો થયો છે. લાંબા ગાળાની ગંભીર બીમારીઓ, જેમ કે થર્ડ સ્ટેજનું કેન્સર, હાર્ટ ફેલ્યોર અથવા ક્રોનિક કિડની ફેલ્યોર, પેરાલિટીક સ્ટ્રોક, સામાજિક કલંકનું કારણ બને તેવી બીમારીઓ, જેમ કે HIV/AIDS અને એવી બીમારીઓ, જેની સારવાર ખૂબ ખર્ચાળ છે, તે વ્યક્તિને આત્મહત્યા તરફ દોરી શકે છે. જે શારીરિક બીમારીઓ માનસિક સ્વાસ્થ્ય સમસ્યાઓ સાથે જોડાયેલી હોય છે તે આત્મહત્યાનું મુખ્ય કારણ બને છે. જે વૃદ્ધોને સંભાળની જરૂર હોય છે તેઓ એકલતા અનુભવે છે. તેઓ જીવન પ્રત્યે નિરાશ થવાની શક્યતા વધુ હોય છે.

ભારતમાં ઘણાં વર્ષોથી બીમારીને કારણે આત્મહત્યા વધી રહી છે. ડાઉન ટુ અર્થ નામના મેગેઝિને ૧૦ વર્ષને આવરી લેતા NCRB ડેટાનું વિશ્લેષણ કર્યું તો જાણવા મળ્યું કે ૨૦૧૫ની સરખામણીમાં ૨૦૨૪માં બીમારીને કારણે આત્મહત્યામાં ૪૫ ટકાનો વધારો થયો છે. રોગોને કારણે આત્મહત્યા કરનારા લોકોની સંખ્યા ૩૦-૪૫ વર્ષની વયજૂથમાં સૌથી વધુ છે. ફક્ત ૨૦૨૪માં આ વયજૂથના ૮,૩૧૨ લોકોએ આત્મહત્યા કરી હતી. આ પછી, ૪૫-૬૦ વયજૂથના ૭,૩૮૪ લોકોએ અને ૬૦ વર્ષથી વધુ ઉંમરના ૬,૩૫૯ લોકોએ રોગોને કારણે પોતાનું જીવન સમાપ્ત કર્યું હતું. ૧૮થી ૩૦ વર્ષની વયજૂથના ૭,૨૧૫ યુવાનોએ રોગોને કારણે મૃત્યુ સ્વીકાર્યું હતું. ૧૮ વર્ષથી ઓછી ઉંમરના ૧,૩૪૭ લોકોએ આત્મહત્યા કરી હતી, જેમાંથી મોટાભાગની છોકરીઓ હતી. આ વયજૂથ સિવાય અન્ય તમામ વયજૂથોમાં આત્મહત્યા કરનારા મોટાભાગના પુરુષો હતા. દેશમાં એવા રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની સંખ્યા પણ વધી છે જ્યાં બીમારી સંબંધિત આત્મહત્યા રાષ્ટ્રીય સરેરાશ કરતાં વધુ છે. ૨૦૧૫માં આવાં ૧૨ રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો હતા. ૨૦૨૪ સુધીમાં આ સંખ્યા વધીને ૧૬ થઈ ગઈ. લક્ષદ્વીપમાં સૌથી વધુ હિસ્સો હતો, એટલે કે, ૧૦૦ ટકા, જ્યાં ત્રણેય આત્મહત્યા બીમારીને કારણે નોંધાઈ હતી. પંજાબ બીજા ક્રમે હતું, જ્યાં ૫૦.૪ ટકા, એટલે કે, દરેક બીજી આત્મહત્યા, સ્વાસ્થ્ય સમસ્યાઓ સાથે સંબંધિત હતી. સિક્કિમમાં આ આંકડો ૩૪.૪ ટકા હતો.

ભારતમાં આત્મહત્યાના મૃત્યુ દુઃખદ રીતે સામાન્ય છે. ખેડૂતોની આત્મહત્યા ઘણીવાર હેડલાઈન્સ બનાવે છે, પરંતુ ખેતી સંબંધિત મુશ્કેલીઓ કરતાં બીમારી વધુ મૃત્યુ માટે જવાબદાર છે. મે મહિનામાં પ્રકાશિત થયેલા નેશનલ ક્રાઈમ રેકોર્ડ્સ બ્યુરો (NCRB)ના તાજેતરના અહેવાલ મુજબ, ૨૦૨૪માં દેશભરમાં ૧૦,૫૪૬ ખેડૂતો અને ખેતમજૂરોએ આત્મહત્યા કરી હતી. તેનાથી વિપરીત, બીમારીના કારણે આત્મહત્યાથી ૩૦,૬૧૭ મૃત્યુ થયાં હતાં. NCRBના 'ભારતમાં આકસ્મિક મૃત્યુ અને આત્મહત્યા ૨૦૨૪' રિપોર્ટ અનુસાર, આમાં માનસિક બીમારીને કારણે ૧૪,૩૦૫ આત્મહત્યાઓ અને ક્રોનિક બીમારીને લગતી ૧૪,૦૭૫ આત્મહત્યાઓનો સમાવેશ થાય છે.

અદ્ભુત સિતાર સંધ્યા

આ કાર્યક્રમ એટલો સુંદર રહ્યો કે શ્રોતાઓના કાનમાં સિતારના તારનો ઝંકાર હંમેશા ગૂંજતો રહેશે

કર્ટનકોલ
- ડૉ. આશિષ શાસ્ત્રી

મહાદેવભાઈ શાસ્ત્રીએ સ્થાપેલા ઓમ શ્રી સંગીત ઉપાસના મંદિરનું શતાબ્દી વર્ષ તથા સુપ્રસિદ્ધ સિતારવાદક પં. શરદકુમાર શાસ્ત્રીની સ્મૃતિમાં 'સિતાર સંધ્યા'નો અદ્ભુત કાર્યક્રમ સંસ્કાર ભારતીના વિદ્યાલયના હોલમાં થઈ ગયો, જે શ્રોતાજનોએ મન મૂકીને માણ્યો. દર વર્ષે પં. શરદકુમાર શાસ્ત્રીની સ્મૃતિમાં સિતારવાદનના કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવે છે, જેથી વાદ્ય શીખનાર વિદ્યાર્થીઓને પ્રત્યક્ષ પ્રશિક્ષણ પણ મળી શકે અને અભ્યાસ કરી શકે. આ સમારોહમાં સુપ્રસિદ્ધ સિતારવાદક શ્રી ચિંતન કટ્ટી મુંબઈથી ખાસ સિતારવાદન પ્રસ્તુત કરવા માટે પધાર્યા હતા.

કાર્યક્રમની શરૂઆત દીપ પ્રાગટ્યથી કરવામાં આવી. શાસ્ત્રી પરિવારની નવ પેઢી એટલે કે અભિજ્ઞ, આકાશ, આલાપ, વંદિતા, તનિશ, ઈશાન, જીતાર્થ, જેઓ હવે પછી સંગીતનો વારસો જાળવવાના છે, એમના હસ્તે તથા મુખ્ય કલાકાર શ્રી ચિંતન કટ્ટીના વરદ હસ્તે દીપ પ્રાગટ્ય કરવામાં આવ્યું. ત્યારબાદ સમૂહ સિતારવાદનથી કાર્યક્રમની શરૂઆત થઈ. સુપ્રસિદ્ધ સિતારવાદક ડૉ. આશિષ શાસ્ત્રીના માર્ગદર્શન હેઠળ તૈયાર થઈ રહેલા વિદ્યાર્થીઓ શચી બિયાની, સહર્ષ જુનેજા, વૃંદા જગ્ગા, રુદ્ર સુરતી, માયરા શ્રીવાસ્તવ, શ્રી વાત્સલ્યએ સમૂહ સિતારવાદનમાં રાગ યમન રજૂ કર્યો. આલાપ, રઝાખાની ગત અને ઝાલા પ્રસ્તુત કર્યા. બધા જ વિદ્યાર્થીઓના સિતાર પર આંગળા એકસરખા સામૂહિક હતા. સમૂહ સિતારવાદન સાંભળવાની એક અલૌકિક મજા છે. એમના સિતારવાદન પરથી ગુરુજીની મહેનતનો ખ્યાલ આવતો હતો. બધા જ વિદ્યાર્થીઓએ અદ્ભુત સિતારવાદન રજૂ કર્યું. તેમની સાથે તબલા પર સુંદર સંગત શ્રી અલિશા શાસ્ત્રીએ આપી, ખૂબ સમજપૂર્વક તબલા સંગત કરી.

હવે પછીની કૃતિ હતી શ્રી અભિજ્ઞ શાસ્ત્રીના સ્વતંત્ર તબલા વાદનની. તેમણે ત્રિતાલ રજૂ કર્યો. બાંયા પરનું વજન, ચાટીની સ્પષ્ટતા ખૂબ સુંદર હતી. કાયદા, રેલા, પરણ, વિવિધ તિહાઈઓ દ્વારા સમ પર આવવાની ક્રિયા અનેરો આનંદ અપાવતી હતી. તબલા પર આંગળાઓ ખૂબ સુંદર રીતે ફરી રહ્યા હતા. તેમની સાથે હાર્મોનિયમ પર લહેરાની સંગત શ્રી આકાશ શાસ્ત્રીએ ખૂબ સુંદર અને સમજપૂર્વક આપી. બંને કલાકારોને અભિનંદન.

હવે પછીનો કાર્યક્રમ સિતાર જુગલબંધીનો હતો. શ્રોતાઓ આ જુગલબંધીની આતુરતાપૂર્વક રાહ જોઈ રહ્યા હતા. આ જુગલબંધી ડૉ. આશિષ શાસ્ત્રી તથા તેમની સુપુત્રી વંદિતા શાસ્ત્રીની હતી. પિતા-પુત્રીની જુગલબંધીમાં રાગ દેશ પ્રસ્તુત થયો. સુંદર આલાપ દ્વારા શ્રોતાઓ મોહિત થયા. મીંડ કામ, ઘસીટ, કણ સ્વરોનો ખૂબ સરસ રીતે ઉપયોગ થઈ રહ્યો હતો. ત્યારબાદ રઝાખાની ગતમાં તૈયારીની બાબત દેખાતી હતી.

પિતા-પુત્રીની જુગલબંધી જામી હતી. વિવિધ તિહાઈઓ દ્વારા સમ પર અદ્ભુત રીતે આવતા હતા. તાનો પણ સારી હતી. અંતમાં ઝાલા પ્રસ્તુત કર્યો, જેમાં તબલા વાદન સાથે જુગલબંધી કરાતાં શ્રોતાઓને સિતારના સૂરોએ ઝુલાવ્યા. આનંદની પરાકાષ્ઠા થઈ. શ્રી અભિજ્ઞએ તબલા પર ખૂબ જ સરસ સાથસંગત આપી. તબલા સાથેની જુગલબંધીમાં પણ તેમની કલા નિપુણતા બહાર આવી. આમ પિતા-પુત્રીની જુગલબંધીનો કાર્યક્રમ અદ્ભુત રહ્યો.

આ કાર્યક્રમના અંતિમ કલાકાર હતા મુંબઈથી ખાસ પધારેલા શ્રી ચિંતન ભટ્ટનું સિતારવાદન. તેમણે રાગ બાગેશ્રી પ્રસ્તુત કર્યો. સુંદર આલાપચારી દ્વારા શ્રોતાઓ મોહિત થયા. મીંડ કામ ખૂબ જ સરસ હતું. ચાર સ્વરોની મીંડ કામ ખૂબ સુંદર રહી. ત્યારબાદ જોડ-ઝાલામાં તેમની તૈયારી અદ્ભુત હતી. તાનોમાં તથા લયકારીમાં વિવિધતા હતી. તેમણે રૂપકમાં એક ગત રજૂ કરી, તેની રચના તેમના ભાઈ ચિરાગ કટ્ટીએ કરી હતી. વિવિધ તાનો અને તિહાઈઓ દ્વારા ગત પકડવાની ક્રિયા અને સમ પર આવવાની ક્રિયા અદ્ભુત રહી. ત્યારબાદ રઝાખાની ગતમાં એક બંદિશ પ્રસ્તુત કરી, તે પણ અતિ સુંદર હતી. તિહાઈમાં અતિ તાર સપ્તક સુધી વાગવાની તેમની કલા કૌશલ્યને દાદ આપવી પડે. અંતમાં ઝાલા પ્રસ્તુત કરી તેનું સમાપન કર્યું.

ત્યારબાદ રાગ ખમારમાં તેમના પિતાશ્રીએ બનાવેલી એક રચના સાંભળાવી. રાગમાં બે ધૈવત, બે મધ્યમનો પ્રયોગ ઘણો સરસ રહ્યો. અંતમાં જુદા જુદા કૃષ્ણ ભગવાન પર આધારિત ભજન સંભળાવીને શ્રોતાઓને ભક્તિરસમાં લઈ ગયા. શ્રોતાઓ રસતરબોળ થઈ ગયા. તેમની સાથે તબલા સંગત શ્રી વરિષ્ઠ શાસ્ત્રીએ ખૂબ સુંદર અને સમજદારીપૂર્વક કરી. વચ્ચે ક્યારેક એમની કલા કૌશલ્ય નિહાળવાનું પણ મળ્યું. બાંયા પરનું વજન, ચાટીની સાચી સ્પષ્ટતા અદ્ભુત હતી. બંને કલાકારોની જોડી ખૂબ જામી. ભક્તિરસના આ રસથાળ સાથે કાર્યક્રમનું સમાપન થયું. સૌ શ્રોતાઓ આનંદવિભોર થયા.

કાર્યક્રમનું સંચાલન શ્રીમતી રાજેશ્રી શાસ્ત્રીએ ખૂબ જ સરસ રીતે કર્યું અને પોતાની વાણીથી શ્રોતાઓને જકડી રાખ્યા. આભારવિધિ ડૉ. દિલીપ શાસ્ત્રીએ કરી. આ કાર્યક્રમ માટે ડૉ. યામિની પટેલ (લવ એન્ડ કેર હોસ્પિટલ) તથા શ્રી વિશાલ કુલકર્ણીનો ખૂબ સહયોગ રહ્યો.

આમ, આ કાર્યક્રમ એટલો સુંદર રહ્યો કે શ્રોતાઓના કાનમાં સિતારના તારનો ઝંકાર હંમેશા ગૂંજતો રહેશે.

તહેવાર ભક્તિનો રહ્યો કે દેખાડાનો?

તહેવાર આવવાની જાહેરાત હવે કેલેન્ડર નથી કરતું, મોબાઈલની ગેલેરી કરે છે! બે મહિના પહેલાંથી કપડાંની ખરીદી, એક મહિનો પહેલાંથી ગરબાની પાસની વ્યવસ્થા, પંદર દિવસ પહેલાંથી મંડપની તૈયારી અને તહેવારના એક દિવસ પહેલાંથી સોશિયલ મીડિયા પર કાઉન્ટડાઉન–'કમિંગ સૂન...'!

પહેલાં તહેવાર આવતો ત્યારે ઘરમાં પૂછાતું, "પૂજાની તૈયારી થઈ?" હવે પૂછાય છે, "રીલ તૈયાર છે?"

આપણે ધીમે ધીમે તહેવારોને ભક્તિ કરતાં દેખાડા સાથે વધુ જોડવા લાગ્યા છીએ. જન્માષ્ટમી, ગણેશ ચતુર્થી કે નવરાત્રિ–દરેક તહેવાર હવે ભક્તિ સાથે થોડું 'ઈવેન્ટ મેનેજમેન્ટ' પણ માગે છે!

જન્માષ્ટમી આવે એટલે કાન્હાની યાદ આવે. મોરપીંછ, વાંસળી, માખણ, રાધા અને કૃષ્ણના ભજન મનને ગમે. પરંતુ હવે કાન્હાના જન્મોત્સવ સાથે ડીજેનો અવાજ પણ જાણે ફરજિયાત પેકેજમાં આવે છે. ક્યારેક એવો અવાજ થાય કે લાગે–કાન્હા મધરાતે જન્મ્યા કે આખા શહેરને જગાડવા માટે એલાર્મ મૂકવામાં આવ્યું? દહીંહાંડીમાં ઉત્સાહ હોય, યુવાઓની મસ્તી હોય, 'ગોવિંદા આલા રે'ના નારા હોય–આ બધું તહેવારનો આનંદ છે. પરંતુ જો ભગવાનના નામે એવી ધમાલ થાય કે બાજુના ઘરમાં સૂતેલું બાળક જાગી જાય અને વૃદ્ધ માણસ કાનમાં રૂ મૂકે તો સવાલ થાય–કાન્હાને ખુશ કરવા માટે આટલો ઘોંઘાટ જરૂરી છે? કાન્હાજીએ તો બાળપણમાં માખણ ચોર્યું હતું, આપણે હવે પડોશીની ઊંઘ ચોરીએ છીએ!

પછી આવે ગણેશ ચતુર્થી. "ગણપતિ બાપ્પા મોરિયા!" બોલતાં જ વાતાવરણમાં ઊર્જા આવી જાય. બાપ્પાનું આગમન એટલે આનંદ, એકતા અને ભક્તિ. પણ હવે ગણપતિ મંડપોમાં પણ 'કોણ આગળ?'ની સ્પર્ધા છે.

"તમારા મંડપમાં કેટલી લાઈટ?"

"પચાસ હજાર."

"અમારા તો એક લાખ!"

"મૂર્તિ કેટલી મોટી?"

"તમારી કરતાં બે ફૂટ વધારે!"

"પ્રોગ્રામમાં કોણ આવ્યું?"

"અમે તો સેલિબ્રિટી બોલાવી છે!"

આ બધું સાંભળીને લાગે કે ગણપતિ બાપ્પા વિઘ્નહર્તા ઓછા અને સ્પર્ધાના જજ વધારે બની ગયા!

મૂર્તિ સામે ઊભા રહીને આપણે બે મિનિટ આંખ બંધ કરીએ છીએ કે નહીં એ ખબર નથી, પણ સેલ્ફી માટે પાંચ મિનિટ પોઝ ચોક્કસ આપીએ છીએ! બાપ્પા કદાચ મનમાં કહેતા હશે–"ભક્તિ કરવા આવ્યા છો કે બેકગ્રાઉન્ડમાં મને રાખીને પ્રોફાઈલ પિક્ચર બદલવા?" ગણેશોત્સવનો સાચો આનંદ ત્યારે છે જ્યારે લોકો ભેગા થાય, આરતી

મૂર્તિ સામે ઊભા રહીને આપણે બે મિનિટ આંખ બંધ કરીએ છીએ કે નહીં એ ખબર નથી, પણ સેલ્ફી માટે પાંચ મિનિટ પોઝ ચોક્કસ આપીએ છીએ!

કરે, પ્રસાદ વહેંચે, સેવા કરે અને સમાજને જોડે. પરંતુ જો બાપ્પાના આગમન પછી રસ્તા પર કચરો વધે, સરઘસમાં ટ્રાફિક અટવાય અને અવાજથી વિસ્તાર પરેશાન થાય તો વિચારવું જોઈએ–વિઘ્નહર્તાની પૂજા કરતાં આપણે બીજા માટે વિઘ્ન તો નથી બની રહ્યા ને? અને હવે આવે આપણી સૌથી રંગીન નવરાત્રિ!

નવરાત્રિ એટલે ગુજરાતી માટે માત્ર નવ રાત નહીં, નવ રાતનો ફુલ પેકેજ!

ચણિયો, કેડિયું, ઓક્સિડાઈઝ્ડ જ્વેલરી, મેચિંગ જૂતી, મેકઅપ અને સૌથી છેલ્લે–"મારી રીલ કોણ બનાવશે?"

ગરબા શરૂ થાય તે પહેલાં અડધો કલાક ફોટોશૂટ! એક ફોટો આગળથી, એક પાછળથી, એક ફરતા ફરતા અને એક સખીઓ સાથે.

પછી વીડિયો, રીલ અને સ્ટોરી. અને ગરબા? "એ તો હજી આખી રાત બાકી છે!" પહેલાં નવરાત્રિમાં પગ થાકતા હતા, હવે મોબાઈલની સ્ટોરેજ ભરાય છે! બે રાઉન્ડ ગરબા પછી પાણી પીવા નહીં, ફોટા જોવા બેસીએ છીએ. "મારો ફોટો સારો આવ્યો?" એ પ્રશ્ન હવે "મારો ગરબો સારો થયો?" કરતાં વધારે મહત્વનો બની ગયો છે. ફેશન, રીલ કે સોશિયલ મીડિયા ખરાબ નથી. બદલાતા સમય સાથે તહેવારની ઉજવણી પણ બદલાશે. પ્રશ્ન એટલો છે કે આપણે તહેવારને માણીએ છીએ કે માત્ર બતાવીએ છીએ?

પહેલાં તહેવારમાં લોકો ભગવાનને યાદ કરતા હતા, હવે ક્યારેક ભગવાનને યાદ કરીને લોકો પોતાને બતાવે છે!

આપણે ભગવાન પાસે શાંતિ માગીએ છીએ અને ભગવાનના નામે ડીજે એવો વગાડીએ છીએ કે આખી સોસાયટીની શાંતિ જતી રહે.

ઘરમાં પ્રાર્થના કરીએ–"હે ભગવાન, સૌને સુખ અને શાંતિ આપજો."

અને પાંચ મિનિટ પછી બહાર–

"ડીજે, અવાજ થોડો વધાર!"

તહેવાર વર્ષમાં એક જ વાર આવે છે–આ દલીલ સાચી છે. પરંતુ વૃદ્ધ માણસની ઊંઘ, બીમાર દર્દીનો આરામ, પરીક્ષાની તૈયારી કરતા વિદ્યાર્થીની રાત અને નાનકડા બાળકની ઊંઘ પણ મહત્વની છે.

તહેવાર ઉજવવાનો અધિકાર આપણો છે, પણ બીજાને પરેશાન ન કરવાનો સંસ્કાર પણ આપણો જ હોવો જોઈએ. હવે તો તહેવારોમાં ખર્ચની સ્પર્ધા પણ જોવા મળે છે. મંડપ, લાઈટિંગ અને ફટાકડામાં લાખો રૂપિયા ખર્ચાય છે, પરંતુ બાજુમાં રહેતા ગરીબ પરિવારના બાળકને એક મીઠાઈનું પેકેટ મળ્યું કે નહીં એની ખબર નથી હોતી.

જો ભગવાન ખરેખર આપણો હિસાબ રાખતા હોય તો તેઓ લાઈટિંગનો ખર્ચ નહીં, માનવતા કેટલી વાપરી એ જોશે. જન્માષ્ટમી આપણને પ્રેમ શીખવે છે. ગણેશ ચતુર્થી વિઘ્નો દૂર કરવાની પ્રેરણા આપે છે. નવરાત્રિ શક્તિ અને સ્ત્રીશક્તિનું મહત્વ સમજાવે છે. તો પછી તહેવાર પછી આપણે થોડા વધુ સારા માણસ બનીએ છીએ કે માત્ર થોડા વધુ ફોટા લઈને ઘરે આવીએ છીએ? ભગવાનના નામે કોઈ બીજાને દુઃખ પહોંચાડવું ભક્તિનો હિસ્સો હોઈ શકે નહીં. આ વખતે તહેવાર પૂરા ઉત્સાહથી ઉજવીએ. ગરબા રમીએ, ફોટા પાડીએ, રીલ બનાવીએ, નવા કપડાં પહેરીએ અને મંડપ સજાવીએ–બધું કરીએ.પણ તહેવારનો અવાજ એટલો જ રાખીએ કે ભગવાનનો નામોચ્ચાર સંભળાય અને બાજુવાળાની ફરિયાદ નહીં! મંડપ એટલો જ સજાવીએ કે ભગવાન સુંદર લાગે, આપણી શાન બતાવવા માટે નહીં. રીલ એટલી જ બનાવીએ કે યાદો સાચવાય, ભક્તિ ભૂલાઈ ન જાય. દાન એટલું કરીએ કે કોઈના ચહેરા પર સ્મિત આવે, માત્ર આપણું નામ બેનર પર ન આવે.

તહેવારની સૌથી મોટી સફળતા એ નથી કે કેટલા લોકો આવ્યા, કેટલા વ્યૂઝ મળ્યા કે કેટલા પૈસા ખર્ચાયા. સાચી સફળતા તો એ છે કે તહેવાર પૂરો થયા પછી કોઈ કહે– "આ વખતે ખરેખર મજા આવી કોઈને તકલીફ આપ્યા વગર!" બાકી માત્ર લાઈટ, ડીજે, રીલ અને સેલ્ફી વધારવાથી ભગવાન નજીક નહીં આવે મોબાઈલની ગેલેરી જરૂર ભરાઈ જશે! તેથી આ વખતે નવો ટ્રેન્ડ શરૂ કરીએ–

"ભક્તિ પણ ફુલ, મજા પણ ફુલ પણ દેખાડો થોડો ફુલ!" કારણ કે ભગવાનને લાઈક્સ નહીં, ભાવ જોઈએ. રીલ બનાવો, પણ રિયલ તહેવાર જીવવાનું ભૂલશો નહીં!

કાકુરો

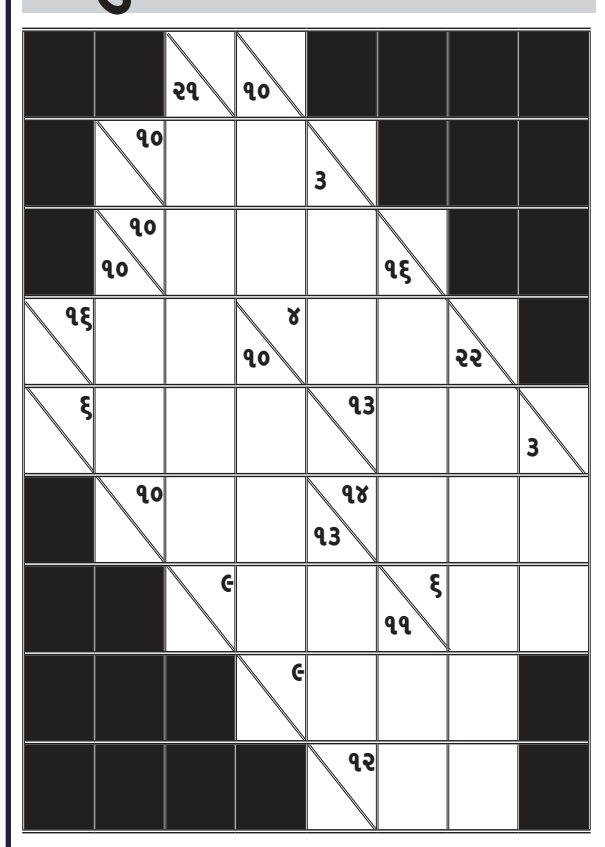

કાકુરો- નો ઉકેલ

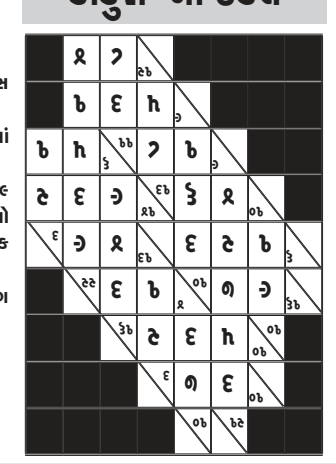

» અહીં ૮x૯ના ખાનાવાળા ચોરસ આપેલ છે.
» ચોરસના અમુક ખાનામાં ત્રિકોણમાં અંક દર્શાવ્યા છે.
» બાકીનાં ખાલી ખાનામાં ૧ થી ૯ નો અંક આવી રીતે લખવો જેનો સરવાળો ત્રિકોણમાં આપેલ અંક જેટલો થવો જોઇએ.
» કોઇ પણ અંકનો બીજી વખત ઉપયોગ કરવો નહિ (એક જ સંખ્યામાં)

→ આડી લાઇન

↓ ઊભી લાઇન